

Kapps Stora – en löpning med tradition

Björn F Eklund, juni 2020

När Kapplöpningssällskapets Stora Pris reds första gången 1933 fanns det inte många större löpningar för de bästa hästarna. Hinderlöpningarna hade länge dominerat. På slätloppssidan tillkom Stockholms Stora Pris 1930. Det var då öppet för 3-åriga och äldre hästar och sågs som Stockholms ”Derby”. Prissummorna var ungefär likvärdiga.

Men en större uppgörelse saknades för höstsäsongen. Visserligen fanns Ulriksdals Stora Pris (för 2-, 3- och 4-åriga hästar) men den reds över sprinterdistans, 1200 meter.

Därför tillkom Kapplöpningssällskapets Stora Pris, med en prissumma i nivå med Stockholms Stora Pris. Precis som Stockholms Stora – och Svenskt Derby – var den länge en stängd löpning – bara öppen för ”inhemska”, det vill säga svenskfödda hästar.

Och varför namnet, Kapplöpningssällskapets Stora Pris? Jo, det var Stockholms Kapplöpningssällskap som drev Stockholmsbanan Ulriksdal och var ansvarig för galoppsporten i Stockholm ända fram till 1962, då dess nya bana Täby Galopp gick i konkurs och övergick med stöd av staten till Täby Galopp AB.

Stockholms Kapplöpningssällskap kom senare att bli namnet på hästägarnas organisation i Stockholm tills dess den gick upp i Stockholms Galoppsällskap, men då är vi fram i nutid.

Den första vinnaren av Stockholms Stora Pris hette Guldfågel (e Oliver Goldsmith-O.K.) Det var en 6-årig fux valack som ägdes av kammarherren Nils Gyldenstolpe, som bodde i Villa Beylon, strax intill galoppbanan. Ryttare var schweiziskfödde Alfred Bleuler, som senare verkade som tränare och var med ända fram till de första åren på Täby. Tränare var engelsmannen Herbert

Brown, som var en känd profil under flera årtionden.

Guldfågel var inte favorit utan gav drygt sex gånger pengarna. Guldfågel var mångsidig och vann detta år även steeplechasen Jockeyklubbens Stora Pris. Distansen 2400 meter passade honom bra, bättre än favoriten Luck.

Trefaldig Kapps-vinnare under 30-talet blev en annan fux, Othar (e Cloubank-Otero),

som vann löpningen 1938, 1939 och 1940. Han var känd som "kanylhästen", eftersom han löpte med en kanyl i strupen, för att underlätta andningen (väl beskrivet i Stig Fribergs bok "Med känsla för gamet").

Den förste derbyvinnaren, som segrade i Kapplöpningssällskapets Stora Pris var Gunga Din (e Doctor Dolittle-Sham Fight). Dessutom triumferade han i Stockholms Stora Pris, allt under treårssäsongen 1942.

Så småningom öppnades löpningen för skandinaviskfödda hästar och distansen förlängdes till 2600 meter. Då hade det blivit 50-tal.

1950-talets stora stjärna var Flyingeuppfödningen Stratos (e Darbhanga-Amacita), som segrade både 1953 och 1954. Dessutom vann han Stockholms Stora såväl 1954, 1955 som 1956.

I 1967 års upplaga, då Mr Ascots Vicke (e Javelot-Heliophila) intog vinnarcirkeln, startade hela 17 hästar, vilket står sig som deltagarreord. Det var innan ATG:s totoregler satte spärren vid 15 startande.

1975 ändrade traditionslösa arrangörer namnet till Täby Grand Prix, ett namn som överlevde till 1980, vilket var det år då Nicke (e Moderne-Niga) tog sin tredje seger i löpningen. Det skulle bli ytterligare två triumfer, således sammanlagt fem. Då han tog den femte var fuxhingsten nio år gammal, ett unikum. Sedan 1980 har det ursprungliga namnet legat fast.

Nicke på Täby Galopp 1979.

Så småningom minskade löpningens betydelse, i viss mån beroende på det ökande antalet importer och satsningarna på Stockholm Cup International.

Sålunda var prissumman 1989 300 000 kronor, att jämföra med 1 000 000 i Stockholm Cup. Dessutom var löpningen flyttad från september till juli och propositionen öppnad till alla hästar, även importer, vilket inte hindrade svenskuppfödde Songline (e Diaghlyphard-Persian Persian) från att ta hem segerpriset. Det hade hingsten även gjort året innan.

2004 ändrades propositionen igen. Då blev det åter en löpning för skandinaviskuppfödda hästar. Men den ovanliga distansen 2600 meter bestod.

Den största förändringen skedde 2015. då åldersviktslöpningen blev en

handicap i syfte att locka fler startande. Men nu attraheras inte längre några derbyvinnare till löpningen. 2020 ser vi dock dubbla klassiska tvåan Sant Peder (e Reliable Man-Savannah Blue) i startfältet.

En annan möjlighet om man vill öka kvaliteten och deltagandet är förstås att höja prissumman, som i år utgör 166 000 kronor. Det är knappt hälften av vad prispengarna 1933 10 000 kronor, motsvarar med dagens penningvärde vilket är 333 000.